

פרשת מטות - מסעי

הצלחת חיילי הצבא

לאחר מכן (בפרק לא) מספרת התורה על מצות הבורא לצאת ולהלחם במדינים, ואז על פי הוראת משה (ה' ספ) "אבצ יצולח פלא רשע מינש הטמל פלא לארשי יפלאמ ורסמיו".

באותה מלחמה נחלו ישראל הצלחה גדולה והרגו כל זכר במדין ואת רכושם בזזו, אך הדבר המופלא ביותר שבמלחמה זו הוא שכאשר מנו את ראשיהם של הלוחמים נמצא ששבו כולם בריאים ושלימים מן המלחמה ולא נפקד מהם איש (ראה פס' מט).

ובוודאי זהו פלא גדול, שהרי לפי דרכו של עולם כשנלחמים שני צבאות אלו באלו, נופלים חללים גם בצד הצבא המנצח, וכמ"ש "כי כָּזָה וְכָזָה תֹאכַל הַחֶרֶב" (שמואל-ב' יא, כה), ואילו במלחמה זו ארע לישראל נס נפלא, ששבו כולם בשלום מן המלחמה ולא נפקד מהם איש.

וכדי להבין מפני מה זכו לכך יש להקדים את הנאמר בתחילת הענין: "וידבר משה אל העם לאמור החלצו מאתכם אנשים לצבא... אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא" (פס' ג-ד).

לפי הנאמר בהמשך (ראה פס' ה) אנו רואים שמכל שבט מישראל יצאו למלחמה אלף לוחמים, וסך כולם היה שנים עשר אלף, ואם כן צריך להבין מדוע כפל משה בלשונו ואמר "אלף למטה" פעמיים?

אך הביאור לכך הוא (ראה תנחומא מטות אות ג), שנתכוון משה שכנגד כל אלף לוחמים היוצאים לשדה הקרב, יהיו אלף מישראל היושבים ועוסקים בתורה ותפילה כל שעות היום, להצלחתם של אלו הנמצאים בקשרי המלחמה, וזכות התורה תגן בעדם מכל פגע.

מעתה מובן היטב מפני מה זכו עם ישראל להצלחה כה מופלאה במלחמתם, להכות בשונאיהם מכה רבה, ולחזור בשלום לביתם ללא כל פגע, כיון שכל חייל במלחמה לא סמך על כח זרועו אלא על זכותו של אותו בן תורה יקר היושב במחנה ועוסק בתורה ותפילה בקדושה גדולה להצלחתו ושמירתו, ובכך עמדה זכות התורה הקדושה לכל החיילים, והגינה עליהם מכל פגע. וכן אמר דוד המלך ע"ה "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" (תהלים קכב, ב) (פירשו חז"ל) (מכות י, א) מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה? שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה.

מעלה יקרה נוספת שהיתה באנשי הצבא שיצאו למלחמה במדין היא שהיו ידיהם נקיות מגזל, כפי שמוכח מכך שאיש מהם לא לקח לעצמו מאומה מכל הרכוש הרב שבזזו מאויביהם בשעת המלחמה, כמו שהתורה מעידה באומרה "ויביאו אל משה ואל אלעזר הכהן ואל עדת בני ישראל את השבי ואת המלקוח ואת השלל אל המחנה" (פס' יב), והתורה בהמשך מונה בפרטות את כל מה שהביאו, וזאת כדי להשמיע שלא לקחו לעצמם מאומה בלא רשותו של משה, ומידה יקרה זו של נקיות כפיהם מן הגזל גם היא עמדה לזכותם בשדה הקרב להגין עליהם מכל משמר.

מכך ילמד כל אדם עד כמה ראוי לו לטהר את כפיו לבל ידבק בהם מאומה ממה שאינו שייך לו לפי האמת והיושר, וירחיק מביתו את הגזל בכל כוחו, כי ממון שבא לאדם שלא ביושר עשוי להמיט על ביתו אסונות

כבדים רח"ל, וכן גורם שיהיו תולעים מכרסמים בזרעו, כלומר שיכנסו הרהורים שאינם טובים בלב בניו ובנותיו ויגרמו להם לפרוק את עולו של הקב"ה ולסור מדרך ה' ח"ו. אך כאשר יזכה האדם לדקדק בכל מעשיו ודרכיו שיהיו על דרך האמת והיושר, ויעדיף ריווח כספי מועט הבא ביושר מכל הון שבעולם הבא שלא ביושר, יראה ברכה רווחה והצלחה בכל מעשה ידיו, ויהיו כל בניו שתולים בבית ה' לאורך ימים.

